

Jul på slottet

/ Side 4

LÆS OGSÅ

Tiptop-forhold for mus,
forskning og dyrepassere

/ Side 6

Kan man lave mælk
uden koen?

/ Side 9

Helle hjælper
biodiversiteten på vej

/ Side 10

INDHOLD

- 03 Leder, Karina Bossen
- 04 Jul på slottet
- 06 Tiptop-forhold for mus, forskning og dyrepassere
- 08 Sov godt!
- 09 Kan man lave mælk uden koen?
- 10 Helle hjælper biodiversiteten på vej
- 12 Landevejsrytter med et godt tilbud til arbejdsgiverne
- 13 Arbejdet i marken gør forskellen
- 14 Forebyggelse: En ulykke opstår ikke bare i det sekund, ulykken sker
- 15 Kort nyt
- 16 Aktivitetskalender

GRØNT

8/2024 (48. Årgang)

ISSN 2246-2805

GRØNT er Danmarks største fagmagasin for den grønne branche. Magasinet udkommer 8 gange om året og udgives af Det Grønne Repræsentantskab, Rymarken 4, 8210 Aarhus V.

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør:

Kim Gulbæk, 3F Aarhus Rymarken

Redaktionsudvalg:

Line Bjørndal, 3F Odense GOPS

Villiam Andersen, 3F Holstebro-Lemvig

Karina Bossen, 3F BJMF

Henrik Andersen, 3F Aalborg

Magasinet er uafhængigt af 3F og Det Grønne Repræsentantskab, og artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis repræsentantskabets eller 3Fs holdninger.

LAYOUT & TRYK:

STIBO COMPLETE – STIBOCOMPLETE.COM

FORSIDEFOTO: Maibrit Jürs

IDÉER TIL ARTIKLER

Har du et forslag til en artikel eller et indlæg, så kontakt en af vores to journalister:

Maibrit Jürs

redaktion@dengronneportal.dk

Telefon: 30 31 31 46

Morten Herlev

redaktion@dengronneportal.dk

Telefon: 26 77 18 59

ANNONCESALG

Stibo Complete

Jette Sterndorff-Jessen

Telefon +45 76 10 11 47

jsje@stibo.com

stibocomplete.com

ABONNEMENT

GRØNT udsendes til 3F-afdelinger med kollektivt abonnement samt eksterne abonnenter og brancheorganisationer indenfor den grønne branche. Et abonnement koster 85 kr. om året.

VIL DU TEGNE ABONNEMENT?

Så send en mail til redaktion@dengronneportal.dk

3F-AFDELINGER MED KOLLEKTIVT ABONNEMENT

Sjælland: BJMF, Frederiksborg, Frederiksværk-Frederikssund, København, Midt og Østsjælland, Nordøstsjælland, Storebælt.

Jylland: Als, Bjerringbro-Silkeborg, Esbjerg, Fredericia, Holstebro-Lemvig, Midtfjord, Randers, Ringkøbing-Skjern, Skiveegnen, Aalborg, Aarhus Rymarken.

Modtager du ikke GRØNT, så kontakt din lokale 3F-afdeling.

Din opbakning til fællesskabet er afgørende

KARINA BOSSEN
3F BJMF

Vi har været over 125 år om at opnå de aftaler, vi har i dag. Vi har ikke råd til at smide alt det på gulvet og starte forfra!

Hvad er vigtigst i dit liv? Kærlighed, klima og en løn, du kan leve af? Det er i hvert fald min top tre i livet. Men retten til en ordentlig løn er ikke noget, vi kan tage for givet. Det har vi kun, fordi vi har stået sammen og været stærke nok til at få forhandlet gode overenskomster.

På det grønne område er det 3F, der forhandler din overenskomst. Og det er helt afgørende, at du støtter op om den ved at være medlem.

Man kan se det som en fodboldkamp mellem A-holdet og B-holdet:

På A-holdet, som repræsenterer arbejdsgiverne, har vi direktøren, der står på mål. Hun har ansvaret for at guide lederne og mellemliderne, så de ved, hvordan de skal spille for at sikre holdets sejr og score mål. De står 100% sammen og arbejder målrettet for at opnå deres fælles mål.

På B-holdet, som repræsenterer medarbejderne, står tillidsrepræsentanten og arbejdsmiljørepræsentanten på mål. Hvis du er så heldig at have nogen. De kæmper så godt de kan, men der er måske kun 20-30 % af medarbejderne, der er organiseret i 3F. De organiserede medarbejdere står sammen. Udenfor banen står de medarbejdere, der ikke er medlem af nogen fagforening og de, som er medlem af en gul fagforening. De vil også gerne have de fordele, som deres kolleger på B-holdet har. Men de vil ikke betale for et medlemskab og bidrager ikke til at vinde kampen.

Kom ind i kampen

Så hvordan endte fodboldkampen? A-holdet scorede mange mål og sikrede sejren, fordi de arbejdede sammen og stod stærkt. Kunne B-holdet have gjort det samme? Ja, hvis flere havde valgt at være med på holdet og kæmpet for deres rettigheder.

Ligesom i en holdsport er det vigtigt, at alle tager del i fællesskabet for at opnå bedre vilkår! Vi kan bare se på restaurationsbranchen med eksempler som Brødrene Price og Jensens Bøfhus. De har haft overenskomster, men har valgt at opsig dem og sænke medarbejdernes løn.

Hvad tror du, der sker, når din arbejdsgiver opdager, at mange ikke er medlemmer af den fagforening, der har forhandlet overenskomsten? Kan det give arbejdsgiveren mod på at opsig overenskomsten? Ja, desværre.

Måske har du hørt om EU's mindsteløn. Lige nu er der ikke mindsteløn i Danmark og det ønsker vi heller ikke. For hvis vi får mindsteløn, vil du sandsynligvis få 40% mindre i løn. Og hvem kan leve af det med de huspriser og fødevarerpriser, vi har? Men det er det, der sker i for eksempel Tyskland og England. Deres mindsteløn er så lav, at folk skal have flere job for at kunne klare det.

Hvordan forhindrer vi at EU's mindsteløn træder i kraft? Det gør vi ved at sørge for, at der er overenskomster på arbejdspladserne. Helt konkret står der i direktivet, at 80% af alle virksomheder skal være omfattet af en overenskomst. Lige nu er vi på 82%. Det er uhyggeligt tæt på, at lovgivningen træder i kraft.

Derfor er det helt afgørende, at alle bakker op om overenskomsterne. Derfor skal du være medlem af den fagforening, der tegner overenskomsten på dit område. Sig det videre til alle omkring dig; kollegaer, venner, familie, naboer, ham der står i køen i Netto. Alle skal vide, hvor vigtigt det er, at vi bakker op om den danske model.

Ellers mister vi den.

Julen er den bedste tid på Egeskov Slot for anlægsgartner Louise Lønberg.

Jul på slottet

3F'er Louise elsker alt ved julen og ved sit arbejde. Det store julemarked på Egeskov Slot er årets højdepunkt for anlægsgartneren fra Faaborg.

■ TEKST OG FOTO MAIBRIT JÜRS

Sikken voldsom trængsel og alarm. Louise zigzagger sig vej gennem mylderet af juleglade mennesker, der fylder stierne i Egeskov Slots park.

"Jeg har lige været ude at fylde kul op i bål-fadene og hentet flere juledekorationer til butikken," fortæller den 33-årige anlægsgartner med røde kinder.

Fyns største julemarked er i fuld gang og Louise Lønberg skal sørge for, at der er fyldt op med adventskranse, mos-æbler, neg og alt den andet pynt, som hun har været med til at lave i løbet af efteråret.

Julen starter tidligt

Allerede efter Halloween gik Louise og hendes kollegaer i gang med at forberede

julen på Egeskov Slot. De har samlet materialer til juledekorationer i skove og marker omkring slottet. Louise nyder både at komme ud i naturen og at stå i slottets drivhus og trylle naturens skatte om til flotte juledekorationer.

"Der er simpelthen så stor variation i mit arbejde, og jeg elsker den frihed, det giver, at skulle ud i skoven og finde mos og kogler og alle de andre fine ting, vi bruger i vores dekorationer," fortæller Louise.

Parken og de gamle stalde og kornlagre danner rammen om et kæmpe julemarked med 110 boder. Her kan gæsterne købe alt fra æblegløgg og bolcher til varme sutsko og smuk keramik. Alle rum er pyntet fint op med gran, guirlander og julekugler.

"Jeg har været med til at lave granpynten, der hænger rundt omkring," fortæller Louise, mens hun hjemmevant snor sig ind og ud mellem myldret af glade gæster, der får smagsprøver på gløgg, småkager og andre julegodter.

En livlig arbejdsplads

På julemarkedet kommer der gæster fra alle verdenshjørner. Særligt japanere og tyskere er glade for det eventyrlige slot med de smukke omgivelser.

I alt har slottet cirka 300.000 besøgende om året, så det er en livlig arbejdsplads, Louise har fundet. Men dagligdagen med mange mennesker passer godt til hendes temperament.

Louise har blandt meget andet bundet granpynt til brasseriet på Egeskov Slot.

"Man skal nok ikke arbejde her, hvis man helst vil gå og passe sig selv. Men jeg elsker at snakke med gæsterne. Mange kommer og spørger om slottet og haven, og jeg synes bare, det er hyggeligt at fortælle."

"Jeg kan bruge meget tid på at snakke med gæsterne, og det må vi også godt. Der står faktisk i vores personalehåndbog, at det er en del af jobbet at tage godt imod gæsterne," siger Louise og vifter med personalehåndbogen, der ligger fremme på bordet i frokoststuen.

De bedste kolleger

Egeskov Slot også en arbejdsplads med mange medarbejdere. I højsæsonen er de omkring 150 ansatte.

"Jeg har de bedste kolleger. De er så søde og alle er gode til at hjælpe hinanden. Vi er gode til at have det sjovt og hygge os sammen. Greven og prinsessen er også rigtig søde. De er med til vores julefrokoster. Første gang var jeg lidt nervøs over at sidde til bords med en prinsesse, men

hun er så sød og helt nede på jorden," fortæller Louise.

"De gør meget for, at vi skal have det godt både i forhold til arbejdet og socialt med kollegaerne."

Fra ældrepleje til plantepleje

Louise har været anlægsgartner på Egeskov Slot i tre år. Hun var egentlig social- og sundhedsassistent, men hun savnede et friere arbejdsliv og har altid haft stor interesse for planter og havearbejde.

Da hun spurgte en ven til råds, blev svaret, at hun skulle være anlægsgartner, og det blev hun. Efter en læretid på slottet blev Louise ansat, og det har hun ikke fortrudt et øjeblik.

"Jeg elsker at arbejde her. Det er føles bare helt rigtigt."

Elsker jul

"Jeg elsker jul! Jeg elsker at få lov at stå i gartneriet og lave julepynt. Vi laver juledekorationer, adventskranse, og mange an-

dre ting. Og så hører vi julemusik og spiser småkager. Det er superhyggeligt," fortæller hun.

Det er et kæmpe projekt at få gjort Egeskov Slot klar til jul og julemarked. Gartnerholdet har sat 400 juletræer op rundt omkring i parken. De er alle pyntet med lyskæder, og det tager en uge alene at få dem klar.

Men det gør ikke noget, når man er vild med alt, der har med jul at gøre. Og Louise elsker ikke kun jul på sit arbejde. Hjemme i Faaborg har hun allerede pyntet op. Også selvom hendes mand ikke synes, det er helt så nødvendigt.

"Der skal jo være pyntet op, når julen starter den første søndag i advent," siger hun med, hvad der nok bedst kan beskrives som julelys i øjnene.

TBS

RING FOR FREMVISNING OG ET GODT TILBUD

Find din nærmeste TBS-afdeling på www.tbs.dk

Krampe THL20C Carrier

Seriefremstillede kroghejsevoagne

Standardudstyr:

- Luftaffjedret chassis
- BPW-aksler
- K80 kugletræk
- Hydraulisk støtteben
- Hjulskærme i plast
- Hjælpecylinder til tip
- Hydraulikudtag

EU-Typegodkendt 40 km/h

Samme høje kvalitet - bare billigere

Tillidsrepræsentant og dyrepasser Maiken Lyhne Kristensen og de fleste af kollegaerne er nu flyttet ind i spritnye lokaler i det nye biomedicinske laboratorium på Syddansk Universitet.

Tiptop-forhold for mus, forskning og dyrepassere

Det nye biomedicinske laboratorium på Syddansk Universitet er langt om længe taget i brug. Tillidsrepræsentant og dyrepasser Maiken Lyhne Kristensen inviterede GRØNT med ind bag murene for at vise de nye faciliteter for forskning med forsøgsdyr frem.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Man vader ikke bare sådan lige ind i det nye biomedicinske laboratorium på Syddansk Universitet i Odense. Det kræver en længere forberedelse og diverse sikkerhedsprocedurer undervejs, før man må komme ind. Forud for besøget har jeg underskrevet en blanket, så der er styr på, hvem jeg er, hvor jeg kommer fra og at jeg ikke har været i berøring med gnavere 48 timer i forvejen. Herefter er det af med privattøjet og på med heldragt, hårnnet, træsko og handsker. Til sidst venter en tur i en luftkabine, hvor jeg bliver blæst igen-

Kernemus

Når Maiken ikke holder møder eller laver tillidsrepræsentant-arbejde, bruger hun det meste af arbejdstiden inde i "det allerhelligste af det hellige" som hun kalder det: Nemlig kerneavlrummet. Herinde avler Maiken og kollegaerne stammer af mus op. Oversat til jævnt dansk betyder det, at de sørger for, at der bliver født mus, som har lige præcis de egenskaber, forskerne har brug for til deres forsøg.

"Vi starter med det, vi kalder en baggrundsmus. Den bliver så superovuleret. Det vil sige, at den får et stof, som får den til at producere en masse æg. Efter et par dage afliver vi musen og tager alle æggene ud og befrugter dem med sæd fra en mus fra den stamme, man gerne vil avle. Så opererer vi de befrugtede æg ind i to mus og venter tre uger. Så er der unger!"

nem i 40 sekunder for at få fjernet allergener og støv. Kameraet har jeg efterladt derhjemme. Skulle jeg have haft det med, skulle jeg have sendt det ind til laboratoriet på forhånd, så det kunne blive dekontamineret – altså rensed – inden adgang. Jeg må nøjes med at have smartphonen med ind i en plastiklomme.

Tis af inden indgang

Det er ikke for sjov, at sikkerhedsprocedurerne er helt i top, forklarer Maiken Lyhne Kristensen. Det er vigtigt at sikre, at de gnavere, der bor i laboratoriet, er fuldstændig clean.

"Vi gør alt for at undgå, at der kommer patogener ind (sygdomsfremkaldende organismer, red.), og vi skal især undgå virus som for eksempel novovirus. Får vi det ind, er vi nødt til at lukke det hele ned."

Den lange vej ind i laboratoriet – og ud igen – er altså nødvendig. Og den er altså en fast del af arbejdsdagen for Maiken og kollegaerne, når de skal ind og ud. Ikke kun om morgenen og til fyraften, men også når der er frokost eller møder i gangene uden for laboratoriet. Eller når naturen kalder for den sags skyld. Der er nemlig ingen toiletter efter omklædning og luftkabine.

"Vi skulle lige vænne os til det hele, men nu er det bare en del af arbejdsdagen, at vi skal hele turen igennem flere gange om dagen," fortæller Maiken.

Maiken med i Hovedsamarbejdsudvalget

For første gang får 3F nu en repræsentant med ved bordet, når SDU holder møder i Hovedsamarbejdsudvalget (HSU). Maiken Lyhne Kristensen har nemlig sikret sig en plads fra 2025. Og selvom hun jo egentlig allerhelst vil passe dyr, så medgiver hun, at det var svært at sige nej til tilbuddet om en plads i HSU, da hun fik muligheden:

"Det er da spændende at sidde med i HSU, og jeg er glad for at kunne repræsentere 3F. Nu starter jeg lige med at stikke fingeren i jorden og se, hvordan det hele foregår på møderne. Så kan jeg altid blive lidt mere rebelsk med tiden," siger hun med et smil.

Fede omgivelser

Da GRØNT besøgte laboratoriet sidste efterår, var her ret tomt. Nu er hverdagen så småt ved at indfinde sig. Der er kommet mus og rotter i burene, og maskinerne snurrer i det fuldautomatiske vaskeri.

"Det er noget helt andet end det, vi har været vant til. Det er fede omgivelser. Jeg tror også, forskerne vil synes, det er fedt, når vi for alvor kommer i gang," fortæller Maiken Lyhne Kristensen, imens hun viser rundt.

Det er ikke kun sikkerheden, der har fået et løft. Det har arbejdsforholdene for dyrepasserne også. For eksempel sparer vaskeriet de ansatte for manuel tømning, vask og fyldning af vandflasker og bure, og alle burene er koblet til et udluftnings-system, der gør, at luften skiftes 70 gange i timen. Det sikrer en konstant temperatur,

luftfugtighed og ren luft hos de små gnavere. Det betyder, at personalet kan nøjes med at skifte burene én gang om ugen i stedet for to. Det sparer faktisk to arbejdsdage om ugen for en ansat. Og den sparede tid, betyder ikke sparet personale, understreger Maiken. For der er rigeligt med arbejdsopgaver.

Der er stadig også medarbejdere og udstyr i de gamle lokaler, men ved årsskiftet er det planen, at alt og alle er rykket ind i det nye biomedicinske laboratorium. Og det bliver godt at få en 100 procent hverdag i det nye biomedicinske laboratorium efter utallige år med byggeri og forsinkelser.

"Sidste år sagde jeg, at vi holdt den sidste julefrokost i de gamle lokaler. Det siger jeg så igen i år. Men denne gang er det definitivt!" siger Maiken og griner.

Ny lokalaftale sikrer afspadseringsdag ved weekendvagter

Dyrepassere og serviceassistenter på Biomedicinsk Laboratorium har fået bedre arbejdsforhold, når de fremover er på weekendvagt. Det er resultatet efter en række møder mellem ledelsen, tillidsrepræsentant Maiken Lyhne Kristensen og 3F Odense GOPS, som nu har resulteret i en ny lokalaftale.

I lokalaftalen står der, at alle vagter, som falder på lørdage, søndage eller helligdage altid vil være på fire timer.

Der står også, at vagten tæller for 7,4 timer, som skal afspadseres en anden dag – helst i umiddelbar forbindelse med vagten. Maiken er godt tilfreds med den nye aftale:

"Udgangspunktet fra ledelsen var, at vi skulle have vagter på 1-2 timer. Men vi følte, at så kort en vagt ville ødelægge vores dag, samtidig med, at vi ikke kunne afspadsere en hel dag på et andet tidspunkt. Så vi er glade for, at fik for-

handlet os frem til, at en vagt skal være på fire timer, som så udløser en afspadseringsdag."

Maiken fortæller desuden, at den enkelte medarbejder har mulighed for at tage en kortere vagt, hvis han eller hun kan afslutte opgaverne før tid. En vagt på en time, giver tre timers afspadsering. En vagt på to timer giver fire timers afspadsering og en vagt på tre timer giver seks timers afspadsering.

Sov godt!

Over 800 mejerifolk var på plads til Mejeriindustriens Arbejdsmiljøkonference, som blev afholdt i Herning den 20. november. Der var især fokus på sundhed og natarbejde.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Højest tre nattevagter i træk. Højest 9 timer ad gangen. Mindst 11 timer mellem to vagter.

Sådan lyder anbefalingerne fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, når det kommer til natarbejde. Anbefalingerne er lavet ud fra en vurdering af, hvad kroppen kan tåle, uden at den tager skade af at bytte rundt på døgnrytmen.

I virkelighedens mejeri-verden kan anbefalingerne dog være svære at leve helt op til. Derfor blev der i overenskomstforhandlingerne i 2023 aftalt, at der skulle mere fokus på, hvordan man skaber de bedst mulige rammer for natarbejde. For undersøgelser viser, at hvis man ikke overholder de ovennævnte anbefalinger, så har man øget risiko for en lang række alvorlige sygdomme. Især hvis man er over 50 år.

"Det er ikke for sjovt, man har natarbejde. Vi har den mængde natarbejde, vi har brug for. Men vi ved, at folk, der natarbejder,

har en lille smule højere dødelighed. Derfor valgte vi at se natarbejde som et arbejdsmiljøproblem, da vi forhandlede overenskomster i 2023, forklarede Anders Just Pedersen, der er underdirektør i Dansk Industri i sit oplæg på konferencen.

Siden 1. marts 2024 har der derfor været en række krav til virksomheder, som har natarbejde. Der skal blandt andet laves en årlig APV for tilrettelæggelsen af natarbejde, og der skal tilbydes helbreds kontrol hvert år.

Natarbejde er naturstridigt

Men hvorfor er det overhovedet, at det er et problem for os at arbejde om natten? Det gav søvneksperter Mikael Rasmussen en række svar på under konferencen.

"Kroppen er bygget til at sove om natten og være vågen om dagen. Vi er slaver af døgnrytmen, så hvis du arbejder klokken fire om natten vil kroppen sige til dig: så luk dog ned!"

Bislev Mejeri vinder Mejeriindustriens Arbejdsmiljøpris 2024

Hvert år bliver en arbejdsplads inden for mejeribranchen hædret for sit gode arbejde med arbejdsmiljøet. I år faldt valget på Bislev Mejeri ved Nibe. Mejeriet var indstillet på grund af dets stærke arbejde for at skabe et godt og sikkert arbejdsmiljø, som alle medarbejdere har taget ejerskab for. Mejeriet har blandt andet stor fokus på at indberette og undersøge hændelser, som kunne have ført til ulykker.

Derudover har Bislev Mejeri det seneste års tid arbejdet intenst med at nedbringe forekomsten af uacceptabel adfærd. I 2023 oplevede 5,3 % af de ansatte uacceptabel adfærd. Derfor satte mejeriet gang i en indsats med fokus på den gode tone på arbejdspladsen, og det har haft en synlig effekt. I år er det således kun 1 % af de ansatte, som har oplevet uacceptabel adfærd på arbejdspladsen.

En af dem, der modtog prisen på scenen, var Andreas Olsen, der er arbejdsmiljørepræsentant på mejeriet. Han er naturligt nok glad for hæderen:

"Jeg er rigtig stolt over, at vi modtager prisen. Jeg føler, at vi alle har været en del af det gode arbejde. Vi tog anmeldelserne om uacceptabel adfærd seriøst og har arbejdet meget med den gode tone på mejeriet. Det betyder, at vi er blevet mere op-

mærksomme på, at vores friske omgangstone måske kan være lidt for frisk for udefrakommende. Og så er vi blevet rigtig gode til at sige pænt godmorgen og farvel til hinanden. Det er en lille ting, men det betyder meget."

Mejeriindustriens Arbejdsmiljøkonference satte fokus på natarbejde og sundhed. Men der var også plads til lidt festligheder, da Bislev Mejeri vandt årets arbejdsmiljøpris.

5 tips til den gode søvn

1. Undgå kaffe og alkohol efter klokken 17 og sørg for at få lys og motion i løbet af dagen
2. Luk ned for skærme en time før sengetid. Dæmp lyset og slap af. Fx med en bog, sudoku eller podcast
3. Stå op igen, hvis du ikke er faldet i søvn efter en halv time i stedet for at ligge vågen i sengen
4. Stå op på samme tidspunkt alle syv dage. Også selvom du kun har sovet fire timer.
5. Sov så vidt muligt ikke om dagen. Heller ikke selvom du sov for lidt natten før. Du risikerer bare at ødelægge din døgnrytme. Er du meget træt, så tag en powernap på max 20 minutter

Kilde: Søvnexpert Mikael Rasmussen

Vi går altså imod vores natur, når vi arbejder om natten. Det betyder også, at det kan være svært at sove godt på andre tidspunkter, når der er lyst. Derfor har folk, der arbejder om natten generelt dårligere og kortere søvn:

"Dem der har skifteholdsarbejde og nattevagter er nødt til at finde andre strukturer. Kroppen har som udgangspunkt brug for fem søvnstadier på halvanden time. Måske kan du få et af de stadier, inden du går på arbejde, og så sove igen bagefter" lød det fra Mikael Rasmussen.

Søvn er i det hele taget noget, der skal tages ganske alvorligt:

"Når vi sover, genopbygger vi kroppen. Får du for lidt søvn, går det ud over humøret og trivslen og det påvirker det psykosociale arbejdsmiljø. Du vil også producere mere stress for at klare dig igennem dagen. Det kan kroppen godt klare i en periode, men står det på i flere uger, så er det et problem."

Kan man lave mælk uden koen?

På Aarhus Universitets afdeling for Husdyr- og Veterinærvidenskab i Foulum ved Viborg forsker Stig Purup i, hvordan man kan skabe komælk i laboratoriet. Resultaterne er ganske lovende indtil videre.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

"Vi er ikke ude på at nedlægge landbruget eller mejerierne. Den mælk vi laver i laboratoriet, kan højst blive et supplement. Så vi er ikke farlige. Ellers ville mejeribranchen nok ikke støtte projektet." Sådan lyder det beroligende fra seniorforsker Stig Purup, da GRØNT møder ham på sit kontor på Aarhus Universitets afdeling for Husdyr- og Veterinærvidenskab i Foulum. Stig forsker i det, der går under navnet cellulært landbrug. I flere projekter, blandt andet projektet "Hvad drikker vi i 2030?", undersøger Stig Purup og kollegaerne kort sagt, hvordan man kan producere komælk i laboratoriet.

Projektets formål er først og fremmest at undersøge om der findes både sunde og klimavenlige alternativer til den traditionelle mælk, som jo er temmelig belastende for klimaet. Og her er Stig Purup gået helt ned på celleniveau for at finde en løsning. For selvom der findes mere klimavenlige plantebaserede drikke, som et alternativ til mælk, så indeholder de slet ikke samme gode næringsstoffer som mælk.

"Ved at tage mælkekirtelceller fra en ko syrer, kan vi få cellerne til at producere de bioaktive stoffer fra mælk, som ikke findes i

de plantebaserede produkter. Udfordringen er så at finde de mest optimale celler, som vi kan få til at gro," forklarer Stig Purup.

Specialiseret mælk som supplement

Efter et godt stykke tid har den enkelte celle udviklet sig og vokset så meget, at det er muligt at høste mælkesekret ud af cellerne. Sekretet svarer til det, man finder i normal mælk fra koen. Og så alligevel ikke helt endnu.

"Vi har ikke fundet de helt optimale celler til dyrkningen endnu. Almindelig mælk har over 2000 forskellige komponenter, herunder mange proteiner, og det sekret, vi har høstet indtil videre, har vel 600-800 proteiner," forklarer Stig Purup.

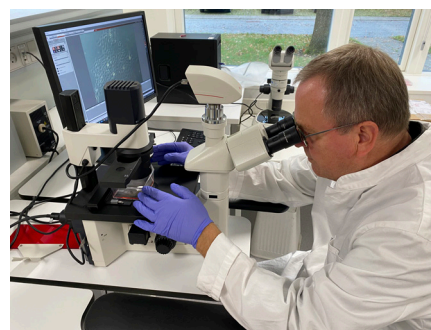
Selvom han ser et stort potentiale i at udvikle mælk i laboratoriet, så vil laboratoriemælken nok aldrig til at blive en 1:1 kopi af mælken fra koen. Der vil altid komme til at mangle nogle enkelte komponenter. For eksempel B12-vitamin. Men så kan man tilsætte det og skabe en slags hybridprodukt.

"Vi kan lave et supplement til den almindelige mælk, som kan være mere specialiseret og med klimavenlige tilsætningsstof-

fer. En slags grand cru mælk," vurderer Stig Purup.

Men det kommer til at tage tid, og på spørgsmålet om vi så drikker laboratoriemælk i 2030, svarer Stig:

"Vi drikker stadig helt almindelig mælk i 2030. Der kommer til at gå mange år, før vi har udviklet en laboratoriemælk, der også er godkendt. Men jeg tror, det vil kunne lade sig gøre. Vi har fået den grundlæggende forskning på plads. Så nu skal vi bare have fundet de mest optimale celler at dyrke."

Stig Purup forsker i, hvordan man kan udvikle komælk i et laboratorium. Indtil videre er resultaterne lovende, men vejen til et glas frisklavet laboratoriemælk er endnu lang.

Helle hjælper biodiversiteten på vej

I Klinteskoven på Møn lever sjældne arter som den sortplettede blåfugl og vilde orkideer. Her skaber skovløber Helle Stuhr urørt skov med masser af biodiversitet, der også skal sikre naturen i fremtiden.

■ TEKST OG FOTO MAIBRIT JÜRS

Mellem høje stammer og bakkede stier sænker skuldrene sig og man kan trække vejret frit. Klinteskoven, der ligger lige ud til Møns Klint, er normalt velbesøgt. Men på denne stille efterårsdag er her kun Helle Stuhr, der bevæger sig hjemmevant gennem skoven og holder øje med træer, planter og dyr.

Den 50-årige skovløber ved Naturstyrelsen Storstrøm passer den tidligere produktionskov, der er ved at blive omdannet til urørt skov. Den skal blive et af de vilde fristeder, vi kan se frem til at få flere af i Danmark.

Selvom skoven har fået lov at stå urørt i en del år allerede, tager det lang tid at få biodiversitet til at opstå naturligt. Derfor hjælper Helle udviklingen på vej ved at få tyndet ud i de tætte træer, så der bliver plads til mangfoldighed i skovbunden.

"Vi er ved at have ryddet ud i det, der skal fjernes. Til foråret sætter vi Gallowaykvæg og geder ud, der kan holde ny bevoksning nede, så skoven ikke bliver for tæt," fortæller hun.

Nok at lave

Men Helles arbejde stopper ikke, når maskinerne har fjernet de sidste fældede stammer. For selvom træer fremover skal have lov at blive liggende og rådne i skovbunden, er der masser at tage sig af i Klinteskoven.

"Jeg holder for eksempel øje med træer, der er ved at gå ud og fælder dem, hvis der er risiko for, at de kan falde ned over en sti. Men de fleste stammer får lov at blive liggende."

At skabe urørt skov er ikke kun et spørgsmål om at stoppe skovdrift. Det handler om at lade naturen være naturlig. Gamle træer, der normalt ville blive fældet, når de går ud, får lov at stå tilbage for at blive til hjem for insekter, svampe og fugle, når de dør.

"Når sådan et stort bøgetræ dør, kan det godt ligge i skovbunden i 50 år, før det er spist af svampe og insekter," fortæller Helle.

Forandring kræver viden

Helle er tidligere beklædningsoperatør, men da der var nedskæringer, skulle hun finde på noget andet. Som spejder og natur elsker drømte hun om at blive naturvejleder, men Helle er ordblind, og flere år med næsen i bøgerne lå ikke i kortene. Derfor landede hun i jobbet som skovløber, hvor hun har rig mulighed for at dyrke sin interesse for naturen.

Det er tydeligt, at Helle har stor viden om sit arbejde. Mens hun både kan håndtere en motorsav, reparere gelændere og bygge nye låger, er det livet i skoven, der har hendes største passion.

Helle Stuhr har været skovløber i Klinteskoven ved Møns Klint i 11 år og hun elsker sit frie arbejdsliv i naturen.

Særligt for Klinteskoven er, at her lever 18 af de 35 vilde orkidéarter, man kan finde i Danmark. Er man heldig, kan man møde noget så specielt som Danmarks sjældneste sommerfugl: Den sortplettede blåfugl. Den lever udelukkende i Klinteskoven under Helles beskyttende vinger.

"Den sorte blåfugl er en temmelig krævende sommerfugleart, der kun kan spise vild timian og merian og kun kan lægge sine æg på en bestemt slags røde myrer. Derfor lever den kun her," forklarer Helle.

Passer på de besøgende

Klinteskoven er speciel ved, at den har rigtig mange besøgende, der kommer for at opleve Møns Klint. En del af Helles opgave er derfor at vedligeholde det gelænder, der løber ad den syv kilometer lange strækning langs klinten. Så publikum kan nyde den magiske udsigt ved den 138 meter høje klint.

Klinten svinder to centimeter om året på grund af vejr og vind, men kraftige storme kan godt tage nogle større bidder af det hvide nationalklenodie.

"Jeg efterser gelænderet hver tredje uge hele året, og det skal ind i mellem rykkes længere ind, fordi klinten har flyttet sig. Sidste år tog stormen også alle fem trapper, så der skulle sættes nye op. Men de store opgaver får jeg heldigvis hjælp til," fortæller hun.

Lykkelig alene i skoven

Som skovløber bor Helle i Klinteskoven med sin mand og hunden Leika. Men bortset fra når Leika gør hende selskab i værkstedet, tilbringer Helle de fleste timer af sin arbejdsdag alene. Hendes nærmeste kollega arbejder 30 kilometer væk og de mødes kun, når der er opgaver, der kræver mere end to hænder.

"Vi holder onlinemøder en gang om ugen, og så tager jeg også over og hjælper ham. Men resten af tiden er jeg alene."

Men de mange timer alene passer Helle fint. Hun bliver aldrig træt af at være i naturen, og så elsker hun, at arbejdet er varieret og frit og at hun selv kan tilrettelægge det, som hun finder bedst.

"Min skovfoged har tillid til mig, så jeg styrer selv mit arbejde, og det har jeg det godt med. Jeg føler mig meget privilegeret ved at kunne tilbringe så meget tid i skoven med at lave det, jeg allerbedst kan lide," siger hun.

EFTERUDDANNELSE MED LØN

Er din virksomhed dækket af overenskomst på GLS-A/3F området kan du efteruddanne dig med løn, og virksomheden kan søge refusion.

Tag en snak med din arbejdsgiver eller Den Grønne Konsulenttjeneste.

Læs mere på

dgkt.dk

GLS-A

Få hjælp til kompetenceudvikling hos vores fælles uddannelseskonsulent Lotte Julin Bock på 8740 3412.

DEN GRØNNE
KONSULENT
TJENESTE

Efteruddannelse

Anlægsgartner og greenkeeper

Anlægsgartner kompetencefonden giver dig mulighed for at komme på dét kursus, du brænder for, i arbejdstiden – og med fuld løn.

2024

Tag på kursus
i arbejdstiden
med fuld løn!

Danske
Anlægsgartnere

3F
Den Grønne Gruppe

Landevejsrytter med et godt tilbud til arbejdsgiverne

Fremover skal Niels Sørensen på charmeoffensiv hos grønne arbejdsgivere landet over. Han skal få dem til at blive medlem af arbejdsgiverforeningen GLS-A og dermed tegne overenskomst med 3F.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Den 1. oktober skiftede Niels Sørensen sit kontor og sin titel som faglig sekretær i 3F Midtjylland ud med et kontor i København og en titel som organisator i 3F Den Grønne Gruppe. Nu står der organisering på menuen hver dag:

"Jeg har altid syntes, at det med at organisere har været det mest spændende ved jobbet som faglig sekretær. Men i en hverdag går der hurtigt sagsbehandling i den, og det med at tage ud og snakke med arbejdsgivere var noget, man gjorde, hvis der opstod et hul i kalenderen. Derfor trak det her job vildt i mig," fortæller Niels Sørensen, som forventer, at han kommer til at bruge langt de fleste dage på landevejen og ude hos arbejdsgiverne.

På med gummistøvlerne

Den nye stilling er et resultat af et samarbejde mellem 3F og GLS-A gennem overenskomstfonden SAMGO. Her har GLS-A fået ansat en konsulent, som skal hjælpe medlemmer af GLS-A med deres arbejds-

miljø, og så er Niels ansat i 3F. Hans opgave er at få flere arbejdsgivere til at melde sig ind i arbejdsgiverforeningen GLS-A og dermed komme ind under overenskomsten med 3F. Arbejdsgiverne kan befinde sig inden for gartneri, planteskoler, landbrug og skovbrug samt agroindustrielle virksomheder, og Niels forventer at komme til at besøge virksomheder inden for flere af brancherne. I første omgang er det landbruget, han har i fokus:

"Specielt landbruget har ikke tradition for at være organiseret i andet end en landboforening. Her får jeg en opgave i at pille lidt ved den tradition. Landboforeninger er gode til at rådgive om regnskab og planter, men når det kommer til arbejdsforhold, så er det altså GLS-A, man skal være medlem hos, hvis der skal være styr på tingene."

Han håber, at hans egen baggrund i landbruget kan være en fordel til at få foden indenfor:

"Jeg kan tale med om det praktiske arbejde i et landbrug, og jeg møder op i gummistøvler frem for laksko. På den måde kan de forhåbentlig se, at jeg kender til arbejdet og ikke bare er sådan en DJØF'er, som kommer fra et kontor i byen."

Vigtigt at fokusere på arbejdsgiveren

Niels Sørensen kommer til at arbejde tæt sammen med alle de lokale 3F-afdelinger i landet. Her vil han komme forbi til møder for at finde ud af, hvilke arbejdsgivere han skal besøge i området. Denne dag, hvor GRØNT møder Niels, er han på besøg i 3F Thy-Mors, hvor han er blevet taget imod med åbne arme:

"Det er perfekt, at vi kan få hjælp fra én som Niels, der er ekspert i overenskom-

ster, og som har tiden til at tage den tunge opgave at besøge virksomhederne. Jeg tror, vi tager et vigtigt skridt ved at ansætte en organisator, som har fokus på arbejdsgiversiden. Jeg har fuld tiltro til, at Niels trækker den her i land, og jeg glæder mig til, når han en dag ringer og siger, at nu har han tegnet overenskomst hos en arbejdsgiver. Så skal vi nok tage ud og organisere medlemmer bagefter," siger Jan Pedersen, der er næstformand i 3F Thy-Mors og har ansvaret for Den Grønne Gruppe i afdelingen.

På med ja-hatten

Niels har allerede været på de første besøg på landbrugene, og han er indstillet på, at han ikke kommer hjem med en overenskomst med det samme. Han forventer, at der skal 2-3 besøg til før der måske er gevinst. Samtidig understreger han, at det ikke nødvendigvis er en fiasko, hvis det ikke ender med en overenskomst. Dialogen er værdifuld uanset hvad:

"Jeg skal være 'the good cop' og 3Fs positive ansigt over for arbejdsgiverne. Jeg kommer for at søge dialog og for at vise, at 3F står bag landbruget og sørger for at klæde medarbejdere på til grøn omstilling."

I løbet af de første to måneders ansættelse har Niels besøgt ni forskellige 3F-afdelinger i hele landet. Det har givet ham 22 virksomheder på blokken, som han i første omgang skal arbejde med at få overenskomstdækket. Han håber, at alle virksomheder vil kunne se fornuften i at være overenskomstdækket:

"Hvis bare halvdelen af virksomhederne bliver medlem af GLS-A inden for de næste måneder vil jeg være lykkelig. Jeg syntes, projektet er kommet godt fra start."

Niels Sørensen er ansat som organisator i 3F Den Grønne Gruppe

Arbejdet i marken gør forskellen

Per Pedersen har netop fejret 1-års-jubilæum som faglig sekretær i 3F Esbjerg. Han har så små vænnet sig til skrivebordsarbejdet, men han sætter stadig mest pris på at komme ud og møde medlemmerne.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

For en mand, som har brugt det meste af arbejdslivet i det fri, kræver det altså lidt tilvænning pludselig at skulle møde ind og tage plads ved et skrivebord hver morgen. Det har Per Pedersen måtte sande.

"Det tog mig nok tre måneder, før jeg vænnede mig til at sidde på et kontor, og jeg vil stadig sige, at en hel dag foran computeren ikke er min yndlingsposition. Jeg vil ud og møde medlemmerne og gøre en forskel," fortæller Per Pedersen, som siden 1. november 2023 har været ansat som faglig sekretær for Den Offentlige Gruppe i Esbjerg. Han er oprindeligt uddannet dyrepasser tilbage i 1987 – i øvrigt som en af de første til at tage den uddannelse i landet. Men de sidste mange år har han været ansat i Esbjerg Lufthavn, hvor han blandt andet var tillidsrepræsentant.

"Jeg troede, jeg skulle pensioneres i lufthavnen, men så blev der pludselig en stilling ledig her i 3F. Det er virkelig drømmejobbet!" lyder det begejstret fra Per Pedersen.

Tour de kirkegård

Som ansvarlig for Den Offentlige Gruppe er han i kontakt med specialarbejderne i Esbjerg Kommune, som også inkluderer de ansatte på bykirkegårdene, samt kommunale gartnere og statsansatte gravermedhjælperne rundt omkring på landsbykirkegårdene. Her har han at gøre med to ret forskellige grupper. Hvor der inden for specialarbejderne er et stærkt hold af tillidsrepræsentanter og 100 procent organisering, så er gravermedhjælperne overladt mere til sig selv. Derfor har Per sat sig for, at han vil rundt på alle landsbykirkegårdene og møde medlemmer og potentielle medlemmer.

"Jeg har taget sådan en Tour de kirkegård, og det har været så lærerigt. Det er jo en

Per Pedersen har været faglig sekretær i Den Offentlige Gruppe i 3F Esbjerg i et års tid. Han er uddannet dyrepasser og kommer oprindeligt fra Ganløse på Sjælland. Men han har "22 års anciennitet som jyde", som han siger.

lidt glemt gruppe, synes jeg, som har nogle særlige udfordringer. De er tit ret alene derude og nogle af dem har en del udfordringer med ledelsen, som jo er de lokale menighedsråd. Mange har aldrig haft lønforhandlinger, fortæller Per Pedersen og fortsætter:

"Jeg snakkede med én, som havde været ansat i 16 år. Hun havde ikke været til lønforhandling i 10 år. De jeg så fik hende med til en lønforhandling, så gik menighedsrådet hurtigt med til at give hende 1000 kroner mere om måneden. Det var fedt. Normalt er menighedsrådene ikke glade for at åbne kirkebøssen."

Ud at sige nej – også til ikke-medlemmerne

Det er sådanne sager, som skaber en god arbejdsdag for Per Pedersen. Når han kan se, at han gør en forskel og at det hjælper, at møde medlemmerne. Og ikke-medlemmerne for den sags skyld. Gravermedhjælperen, som fik lønforhøjelsen, var nemlig

slet ikke medlem, før Per tog en snak med hende. Derfor er han også bare blevet bekræftet i, at dagene væk fra skrivebordet er godt givet ud:

"Jeg har tænkt mig at blive ved med at komme ud og sige nej – også de steder hvor der ikke er medlemmer. Så handler det om at byde på bolsjer og fortælle om pension og alt muligt andet. Og ikke noget med at lægge pres på. Så skal der nok komme nogle flere medlemmer hen ad vejen."

Per Pedersen

Ansat i 3F siden 2023
Alder: 56 år
Bopæl: Grimstrup ved Esbjerg
Civilstand: Gift og har tre børn.
Fritid: Fisker og skruer lidt på knægtens scooter.

Forebyggelse: En ulykke opstår ikke bare i det sekund, ulykken sker

Der var blandt andet fokus på forebyggelse af de alt for mange alvorlige arbejdsulykker i de grønne fag, da BAU Jord til Bord inviterede til arbejdsmiljøkonference i Middelfart den 14. november

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Landbrug og skovbrug er to af de brancher, der er allerhårdest ramt af dødelige og alvorlige arbejdsulykker. Det viser statistikkerne gang på gang. Derfor var der naturligt nok også fokus på forebyggelse af alvorlige ulykker, da BAU Jord til Bord inviterede arbejdsgivere og arbejdstagere inden for den grønne branche til arbejdsmiljøkonference.

En af oplægsholderne til konferencen var Kent J. Nielsen, som er psykolog ved arbejdsmedicinsk klinik på Regionshospitalet Gødstrup. Han har forsket i arbejdsulykker i adskillige år, og han præsenterede sine bud på, hvordan man bedst forebygger arbejdsulykker.

"Det er vigtigt at huske på, at ulykker ikke bare opstår i det sekund, de sker. Typisk trækker ulykkerne tråde langt tilbage til be-

Psykolog Kent J. Nielsen indledte BAU Jord til Bords arbejdsmiljøkonference med et oplæg om arbejdsulykker.

slutninger, man har truffet tidligere. Manglende planlægning er årsagen til mange dødsulykker," forklarede han.

For sent at reagere, når ulykken er sket

Ifølge Kent J. Nielsen er det en fejl, hvis man først reagerer og sætter tiltag i gang, når en alvorlig ulykke er sket. I stedet skal man fokusere på forebyggelse og på at få sikkerheden ind i de daglige arbejdsgange. Som eksempel fremhævede han en række interviews, han og kollegaerne havde lavet med folk, som har været involveret i arbejdsulykker i landbruget. Her viste det sig, at hele 71 procent af ulykkerne kunne have været forebygget, hvis man havde sikret bedre arbejdsrammer i staldene. Det kunne for eksempel være ved have etableret drivgange til kørerne eller flugtveje til medarbejderne.

Han påpegede også, at ledelsen har et stort ansvar:

"Der er en klar sammenhæng mellem, hvor meget ledelsen italesætter sikkerhed på arbejdspladsen og på, hvordan medarbejderne reagerer. Medarbejderne opfører sig mere sikkert, når lederne taler om sikkerhed."

Afslutningsvis understregede han endnu en gang, at forebyggelse er vejen frem:

"Hvis arbejdsmiljøarbejdet kun handler om brandslukning og på kampagner rettet mod medarbejderen, så venter man bare på, at ulykken sker. Forebyggelse skal forankres i hele organisationen."

Klar til grøn uddannelse?

Vi starter grundforløb 2-4 gange om året på erhvervsuddannelserne, fx anlægsgartner, gartner, greenkeeper, groundsman, skov- og naturtekniker, blomsterdekoratør, dyrepasser – og vi udbyder en lang række kurser til branchen.

Roskilde Tekniske Skole
www.rts.dk • 46 300 400

BAU Jord til Bord

BAU står for Branchearbejdsmiljøudvalg. En del af BAU Jord til Bord dækker områderne landbrug, skovbrug, gartneri og anlægsgartneri, hvor 3F er repræsenteret. Udvalget sætter blandt andet fokus på særlige arbejdsmiljøproblemer i branchen.

■ TEKST MORTEN HERLEV

Generalforsamling for Magasinet GRØNT

Det Grønne Repræsentantskab, som står for udgivelsen af dette blad, indkalder til ordinær generalforsamling mandag den 27. januar klokken 17.00. Generalforsamlingen afholdes på Hotel Nyborg Strand i forbindelse med Den Grønne Gruppens branchedage.

Dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning
3. Regnskab
4. Beslutning om anvendelse af overskud eller dækning af tab i henhold til det godkendte regnskab
5. Valg af formand, kasserer, bestyrelse, bilagskontrollanter og suppleanter
6. Evt.

Har du et forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal du sende det senest 22. januar 2025 til kim.gulbaek@3f.dk.

Du kan læse vedtægter på www.dengronneportal.dk

5 nedslag i Den Grønne Trepert

Regeringen og en række andre partier er blevet enige om vilkårene og økonomien i den såkaldte grønne trepart, som skal give danskerne mere skov, sundere havmiljø og mindre CO₂-udledning fra landbruget frem mod 2030. Her er nogle nøgletal:

- Der bliver afsat 43 milliarder kroner i en fond, som blandt andet skal opkøbe og omlægge landbrugsjord.
- Der skal plantes 250.000 hektar ny skov og etableres yderligere seks nationalparker. Derudover skal 140.000 hektar lavbundsjord omlægges til natur.
- Der bliver sat 100 millioner kroner af til opkvalificering af personalet i landbruget og følgeerhverv.
- Der skal bruges 4,6 milliarder kroner på privat skovrejsning og 538 millioner kroner på statslig skovrejsning.
- Der bliver indført CO₂-afgift i landbruget. 120 kroner per ton udledning i 2030 og 300 kroner per ton udledning i 2035.

Formand for 3F Den Grønne Gruppe udtaler på Facebook, at 3F bakker op om Den Grønne Trepert, som er "banebrydende". Men:

"Der burde være afsat langt flere penge til efter- og videreuddannelse af medarbejderne i landbruget og skovbruget... uden kvalificeret arbejdskraft bliver der ingen grøn omstilling."

30 udenlandske praktikanter fra seks forskellige lande var samlet til weekend på Fyn. De fik undervisning i det danske arbejdsmarked, arbejdsmiljø og deres rettigheder. Og så fik de en rundtur i Odense Zoo. Arrangementet blev afholdt for andet år i træk, og det var arrangeret af 3F og GLS-A. Foto: Karin Olsen, 3F.

AKTIVITETSKALENDER 2025/2026 / Den Grønne Gruppe

GRUNDUDDANNELSER (MODUL 1 OG 2) I 2024/2025:

Den Grønne Gruppe	Kommuner og regioner	Offentligt ansatte
Rørvig Centret: 17-21 feb. (M1) + 17-21 marts (M2) FIU: 1156-25-00-01 + 1256-25-00-01	Langsøhus: 27-31 jan (M1) + 24-28 feb (M2) FIU: 1154-25-00-01 + 1254-25-00-01	Langsøhus: 10-14 marts (M1) + 7-11 apr. (M2) FIU: 1154-25-00-03 + 1254-25-00-03
Langsøhus: 24-28 nov. (M1) + 19-23 jan. (M2) FIU: 1156-25-00-02 + 1256-26-00-02	Langsøhus: 31.mar - 4. apr. (M1) + 12-16 maj (M2) FIU: 1154-25-00-02 + 1254-25-00-02	Langsøhus: 1-5 sep. (M1) + 13-17 okt. (M2) FIU: 1154-25-00-06 + 1254-25-00-06
	Langsøhus: 8-12 sep. (M1) + 6-10. okt. (M2) FIU: 1154-25-00-04 + 1254-25-00-04	Langsøhus: 20-24 okt. (M1) + 17-21 nov. (M2) FIU: 1154-25-00-07 + 1254-25-00-07

Navn	Dato	Sted	Tilmelding Skal ske gennem den lokale 3F afdeling
ØVRIGE KURSER OG AKTIVITETER			
Brankekursus – Organisering – Tillidsvalgte – ID Verde	9. – 10. januar 2025	Forbundshuset	FIU: 2034-25-00-12
Overenskomstkursus for Danish Agro	13. - 14. januar 2025	Laugesens Have	FIU: 2034-25-00-01
Branchedage i Den Grønne Landsbrancheklub	27. – 29. januar 2025	Hotel Nyborg Strand	FIU: 2034-25-00-02
Overenskomstkursus for agroindustrien	3. – 5. marts 2025	Laugesens Have	FIU: 2034-25-00-03
Grønt LUU – Topmøde	11. marts 2025	3F Forbundshuset	FIU: 2034-25-00-11
Den Grønne Gruppens Netværkskonference	22. – 23. april 2025	Langsøhus	FIU: 2034-25-00-04
Brankekursus for mejeri – tillidsvalgte	29. – 30. april 2025	Laugesens Have	FIU: 2034-25-00-06
Overenskomstkonference for kartoffelmelsfabrikker	5. – 6. maj 2025	3F Aalborg	FIU: 2034-25-00-05
Overenskomstkursus for TR & AMR, jordbrugsområdet	22. – 23. maj 2025	Laugesens Have	FIU: 2034-25-00-08
Fællesoverenskomst mejeri – Grøn Gruppe + Transportgruppe	8. – 12. september 2025	Laugesens Have	FIU: 2028-25-00-02

Husk at sende emner til aktivitetskalenderen til morten.herlev@3f.dk

ILLUSTRATION: VALDEFAR

GRØNT – Magasinet for anlægsgartnere / blomsterbindere / groundsman / dyrepassere / lærlinge og elever / frilandsgartnere / gartneriarbejdere / landarbejdere / greenkeepere / agro-industrien / dyreassistenter / maskinførere / planteskollegartnere / servicegartnere / skovarbejdere / væksthusholdere / kirkegårdsansatte / grønne gårdmænd / jordbrugsteknologer / offentligt ansatte gartnere / mejeriarbejdere og mejerichauffører